

KLIIMAMINISTEERIUM

Miks ja kellele on vaja veemajanduskava

Reeda Iismaa, veeosakonna nõunik

29.10.2024

Eesmärk

Eesti vete kaitse, vete hea seisundi (tervise) saavutamine ja säilitamine!

INIMESTELE
ELUKS

INIMESTELE
MAJANDUSEKS

LOODUSELE
TOIMIMISEKS

Õiguslik raam

- Veepoliitika raamdirektiiv (2000)
Veeseadus (1994/2000)
 - Eesmärkide saavutamise viimane tähtaeg 2027
 - Veemajanduskavasid koostatakse koos üleujutuse riskide maandamiskavadega
-

Vesikonnad:

Ida-Eesti Vesikond

Lääne-Eesti vesikond

Koiva vesikond

EELISes arvel:

ca 2874 järve ja tehisjärve

ca 1772 jõge, oja, peakraavi, kanalit

Vete majandamiseks on Eesti veed jagatud majandamisüksusteks ehk veekogumiteks

Kogumid:

744 pinnaveekogumit

Vooluveekogumeid 635

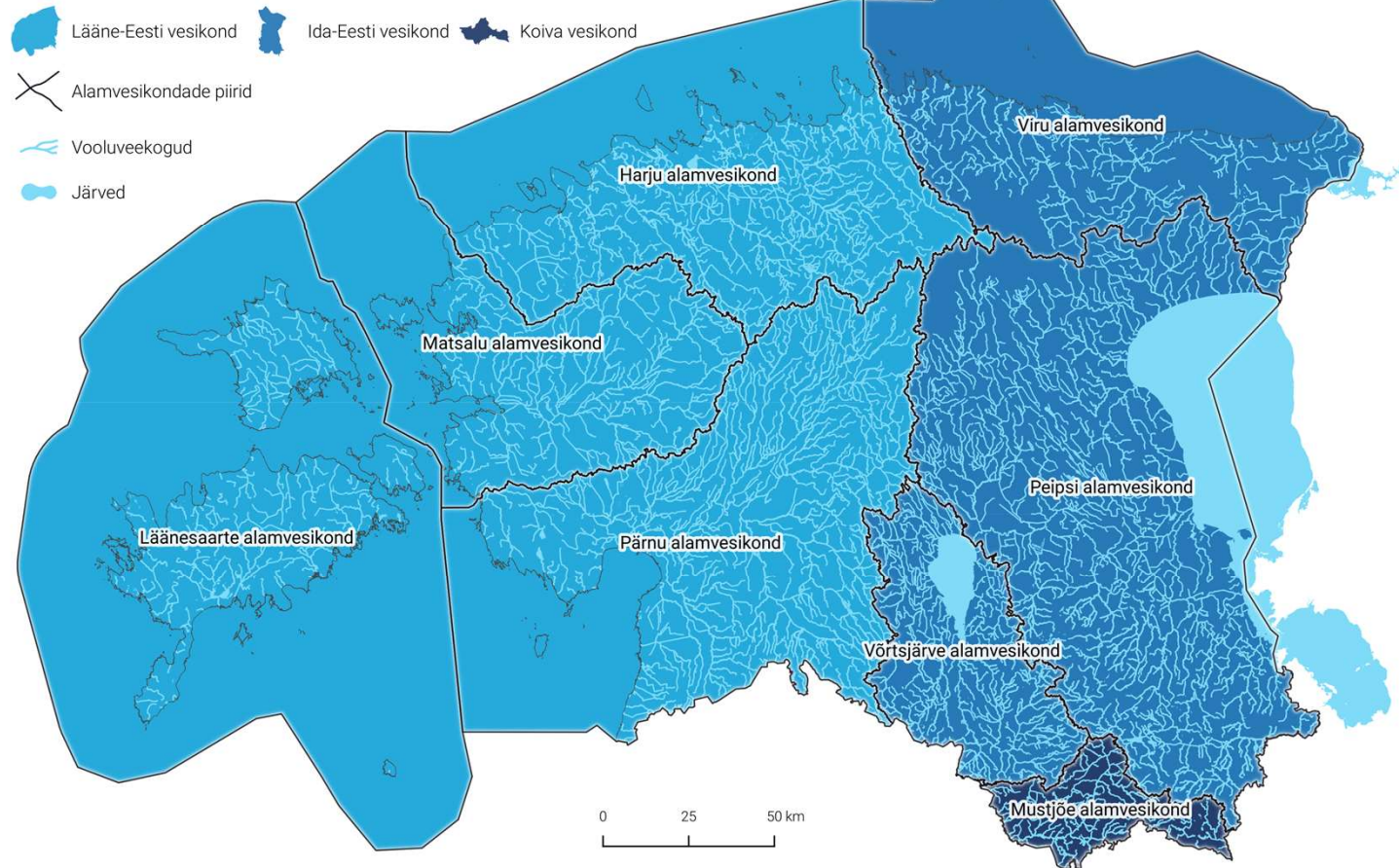
Seisuveekogumeid 93

Rannikuveekogumeid 16

31 põhjaveekogumit

Kõik veekogud ei ole kogumid!

Eesti vesikonnad ja alamvesikonnad

Andmed: EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur 2023

Veekogumid

Pinnaveekogum on selgelt eristuv ja oluline osa pinnaveest, nagu järv, jõgi, oja, paisjärv, peakraav, kanal, kraav või nende osa, siirdevesi või rannikuvee osa.

Pinnaveekogumite puhul on kogumiteks määratud:

- seisuveekogumid veepeegli pindalaga alates 50 ha,
- vooluveekogumid alates valgalaga 10 km², suuremad jõed on jagatud mitmeks kogumiks,
- rannikuveed on meil jagatud 16-ks kogumiks.

Põhjaveekogum on põhjaveekihis või -kihtides selgesti eristatav veemass.

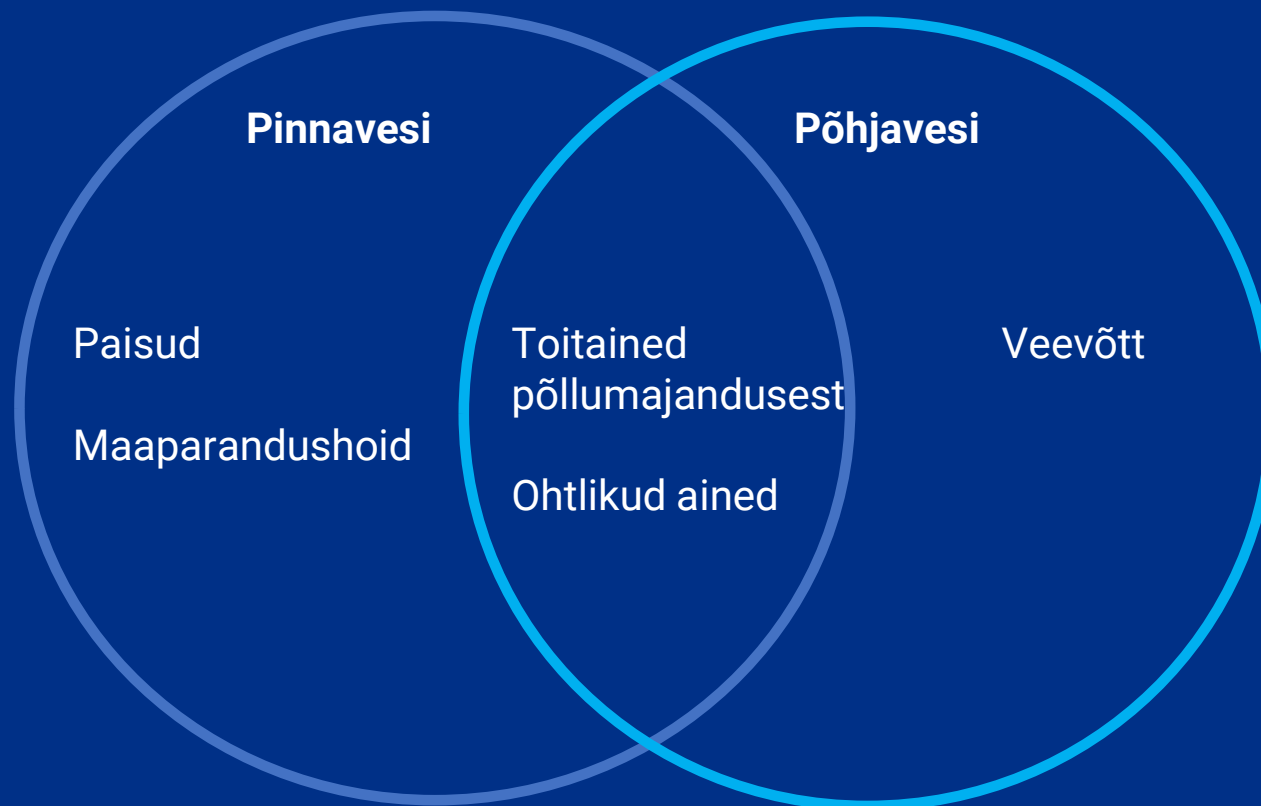

Veemajanduskavad

- Veekogumite majandamine toimub veemajanduskavade alusel
 - Veemajanduskavad koostatakse **6 a perioodi kohta**
 - Mitteheas seisundis veekogumite seisundi parandamiseks ja heas seisundis kogumite seisundi säilitamiseks koostatakse **meetmeprogramm**
 - **2 aastased tegevuskavad**
 - Käsil on periood (2022-2027) kavade rakendamine ja perioodi 2028-2033 kavade ajakohastamine
-

Perioodi 2022-2027 peamised koormused

Vete seisund

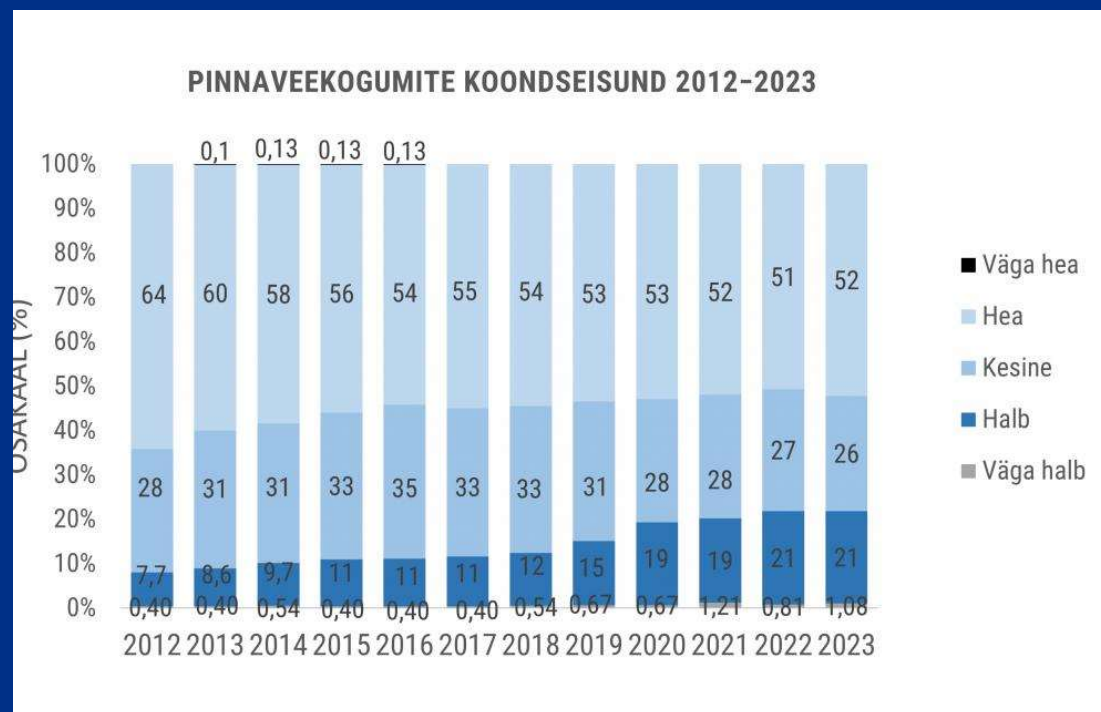
Põhjaveekogumite koondseisund
2020.a

26% halvas seisundis

19% hea seisund ohustatud

55 % heas seisundis

IV perioodi VMK meetmed
planeerime 2025.a seisundi alusel

Meetmeprogramm 2022-2027

Planeeritud kõikidele mitte heas seisundis kogumitele hea seisundi saavutamiseks vajalikud tegevused.

Põhimeetmed ja täiendavad meetmed!

Meetmeprogrammis on kokku: 2082 pinnavee

83 põhjavee ja
155 riigiülest tegevust

Vete hea seisundi saavutamise tegevuste maksumus on 854 miljonit eurot, sellest kaardistatud **vajak ca 165 miljonit eurot!**

[Veemajanduskavade asukoht Kliimaministeeriumi kodulehel](#)

Meetmete rakendajad

Meetme liik	Arv	Rakendajad
Administratiivsed meetmed	400	KeA, Klim, KAUR, PTA, TA, SoM jt riigiasutused
Järelevalve meetmed	762	KeA, PTA, TA
Rahalised meetmed	6	Klim, RaM, VV
Süsteemiarendused	13	Klim, KAUR, KEMIT, Maaamet, METK, PRIA
Nõustamine, teadlikkuse tõstmine	14	Klim, KeA, KAUR, EGT, METK, MeM, SoM, PTA
Uuringud	254	Riigi ja erasektori rakendajad
Tehnilised meetmed	870	Riigi ja erasektori rakendajad

Kus ja mis on KOV meetmed?

Meetmeprogrammi lisa 1:

- tabel 1A- 12 põhimeedet
- tabel 1B- 2 täiendavat meetet
- tabel 2- 10 põhjaveekogumipõhist meetet
- tabel 3- 55 pinnaveekogumipõhist meetet + paisu valdaja, maaomanik, veekasutuaja, puhasti omanik

[Meetmeprogramm KliM veebilehel](#)

[Veemajanduskavade meetmete kaardirakendus 2022-2027](#)

Veemajanduskavade rakendamise koordineerimine

Vastutav koordineeriv asutus on Keskkonnaamet

- 2 aasta kohta tegevuskava
- kord aastas meetmete rakendamise ülevaade
- alamvesikonna spetsialist

CleanEST Viru alamvesikonna koordinaator

Lääne-Eesti vesikonda LIFE SIP WetEST projekt alustab 2025–uus struktuur!

Kuidas me koostame veemajanduskavasid (VMK) perioodiks 2028-2033?

VMK ajakohastamise protsessi osad

1. VMK protsessi ülevaatamine
2. Minister algatab käskkirjaga VMK ajakohastamise
3. VMK ajakohastamise ajagraafik, tööplaan ja kaasamisplaan
4. Alusuuringud: VRD art.5:
 - vesikonnatunnuste analüüs
 - inimkoormuste analüüs (oluliste koormuste määramine vesikonna ja kogumi tasemele, koormuste ajas muutumise hindamine- riigi strateegia, majandus + kliima)
 - veekasutuse majandusanalüüs
 - oluliste veemajandusprobleemide ülevaade

VMK ajakohastamise protsessi osad

5. Eeluuringud:

- põhjavee, pinnavee ja maismaaökosüsteemide vaheliste seoste selgitamine
- Ba allikate selgitamine
- Direktiivide, määruste, strateegiliste dokumentide VRD/VMK-ga joondamine
- TMV HYMO seire
- Rannikumere madalate lahtede tüübikuuluvuse hindamine

VMK ajakohastamise protsessi osas

6. Meetmeprogrammi koostamine:

- Veekogumitele eesmärkide seadmine, erandite põhjendamine
- Meetmete planeerimine mitteheas seisundis veekogumitele
- Meetmete kulutõhususe hindamine
- Kulutõhusatest meetmetest programmi koostamine
- Meetmete kliimakindluse hindamine

7. Perioodi veeseireprogrammi koostamine (ülevaateseire, operatiivseire, uurimusseire, põhjaveeseire, NTA seire, Helcom jms)

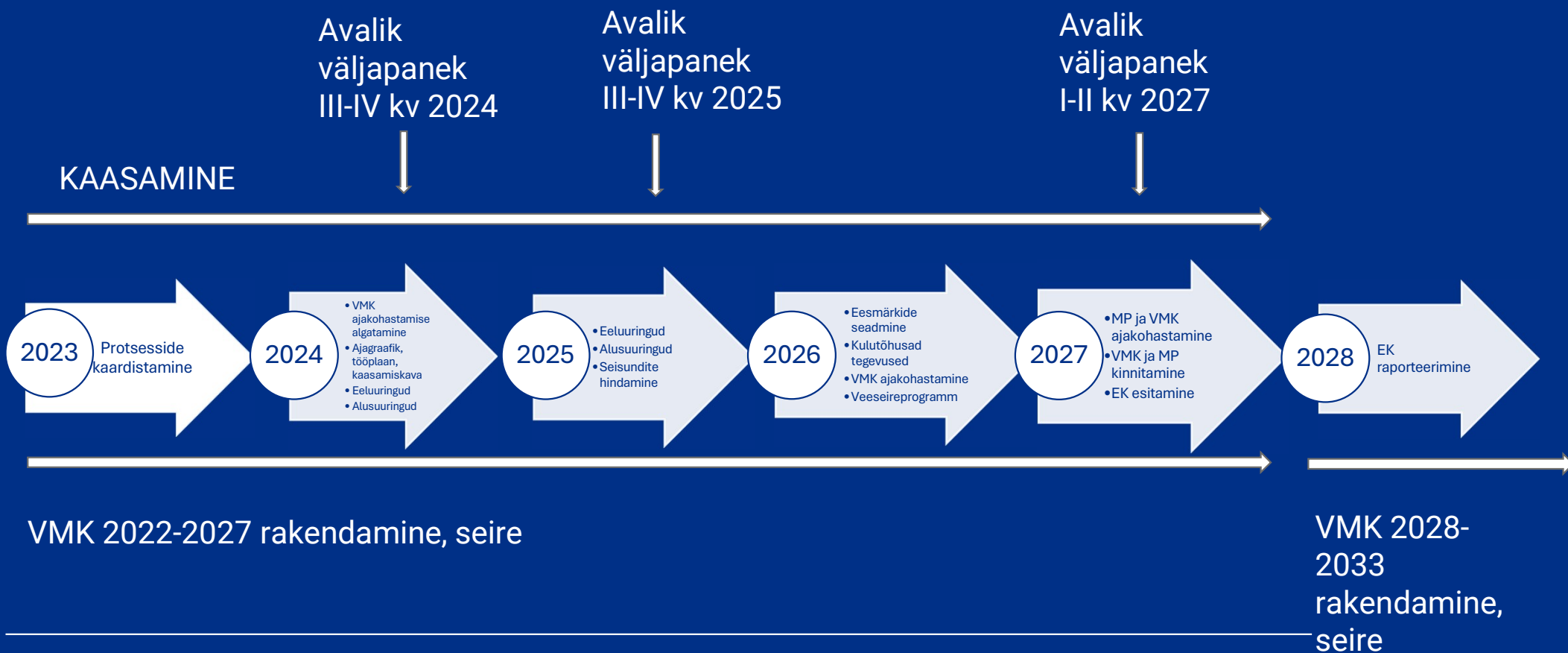
8. VMK koostamine

9. Minister kinnitab käskkirjaga VMK

10. VMK EK raporteerimine

Veemajanduskava 2028-2033 protsess

Ülesannete jaotus

- Ajagraafiku ja tööplaani koostamine, eeluuringute korraldamine, veekasutuse majandusanalüüsi ajakohastamine, eesmärkide seadmine, vesikonnaüleste meetmete planeerimine, VMK ajakohastamise koordineerimine, rakendamise üldine koordineerimine- **Kliimaministeerium**
- Seire, seisundihindamine, pinnavee eeluuringute korraldamine, alusuuringute ajakohastamine, veeseireprogrammi koostamine, pinnavee meetmete planeerimine ja kulutõhususe hindamine, erandite põhjendamine, VMK ja MP ajakohastamine, EK raporteerimine- **Keskkonnaagentuur**
- Põhjavee eeluuringute korraldamine, põhjavee osas alusuuringute ajakohastamine- **Eesti Geoloogiateenistus**
- Kaasamiskava koostamine, VMK koostamisse avalikkuse kaasamine, põhjavee meetmeprogrammi ajakohastamine, meetmeprogrammi meetmete rakendamise koordineerimine- **Keskkonnaamet**
- **Eesti Keskkonnauuringute Keskus** panustab pädevuse piires pea kõikidesse töödesse
- VMK meetmeprogrammi rakendamise korraldamine- **veemajanduskomisjon**
- VMK meetmete rakendamine- **riigiasutused ja veekasutajad**

Kus materjalid asuvad?

- Veemajanduskavade/ vete terviseplaani ajakohastamise info on:

[Kliimaministeeriumi veebilehel](#)

[Keskkonnaportaalis](#)

Avalda kindlasti arvamus avalikkuse kaasamise plaani kohta!

LIFE SIP WetEST

Eesmärk: Lääne-Eesti vesikonna vete hea seisundi saavutamise/selleks vajalike tegevuste ära tegemine

Aeg: 2025-2033 (9 a)

Eelarve: 29,87 miljonit eurot:

LIFE SIP 60% (17,92 miljonit)

KliM 34% (10,18 miljonit)

Partnerid ca 6% (1,77 miljonit)

LEADERS

COO

 KLIIMAMINISTEERIUM
 KIIM WP1; WP10 All

BEN - PUB

 REPUBLIC OF ESTONIA
 ENVIRONMENTAL BOARD
 KeA WP2 All

BEN - PUB

 ENVIRONMENTAL INVESTMENT CENTRE
 KIK WP3; WP11 WP2

PUBLIC ENABLERS

BEN - PUB

 REPUBLIC OF ESTONIA
 ENVIRONMENT AGENCY
 KAUR WP4 All

BEN - PUB

 RMK
 State Forest Management Centre
 WP5; WP6; WP8

BEN - PUB

 EKUK
 Estonian Environmental Research Centre
 WP8 WP4; WP5; WP6; WP7

BEN - PUB

 REPUBLIC OF ESTONIA
 AGRICULTURE AND FOOD BOARD
 PTA WP6 WP5

BEN - PUB

 KeMIT
 The Information Technology Centre of the
 Ministry of the Environment
 WP2; WP4; WP5

BEN - PUB

 METK
 Maaelu
 Teadmuskeskus
 METK WP2; WP4; WP5

ACADEMIES

BEN - UNI

 Tallinn University of Technology
 TalTech WP2; WP4; WP5; WP7; WP11

BEN - UNI

 UT
 Tartu Ülikool
 WP2; WP4; WP5; WP6; WP7; WP11

BEN - UNI

 TALLINN UNIVERSITY
 TLU WP2; WP4; WP6; WP7; WP11

BEN - UNI

 Eesti Maaülikool
 Estonian University of Life Sciences
 EMU WP2; WP4; WP6; WP7; WP11

NGOS

BEN - NGO

 Põllumajanduskoda
 Estonian Chamber of Agriculture and Commerce
 EPKK WP5 WP1; WP8; WP9; WP10

BEN - NGO

 BEF
 Baltic Environmental Forum Estonia
 WP8 WP1; WP5; WP6; WP8; WP9; WP10

BEN - NGO

 Eesti Loodushoiu
 Keskus
 Wildlife Estonia
 LHK WP1; WP2; WP4; WP6; WP8; WP9; WP10

Other quadruple helix stakeholders tbd in full proposal stage

LEGEND

Organization
Abbreviation
WP lead code
Participation in WP

Partnerid

KliM+17 partnerit!

ERR ja KÕK liitusid viimasena

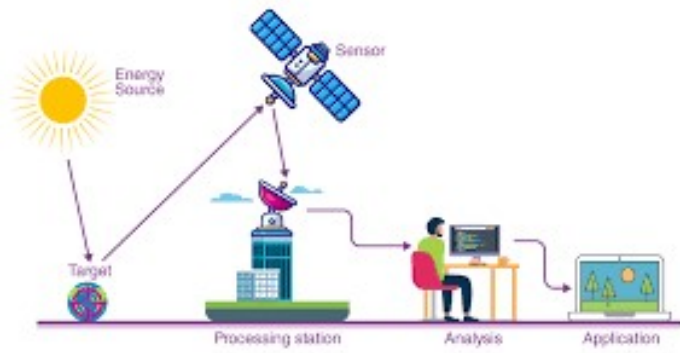
KLIIMAMINISTEERIUM

Peamised „käed külge“ teemad:

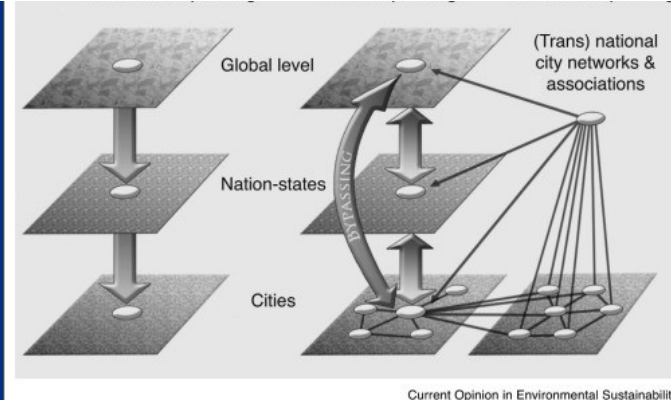
Eesmärk ära teha KÕIK vete hea seisundi saavutamiseks vajalikud tegevused Lääne-Eesti vesikonnas!!!

THE REMOTE SENSING PROCESS

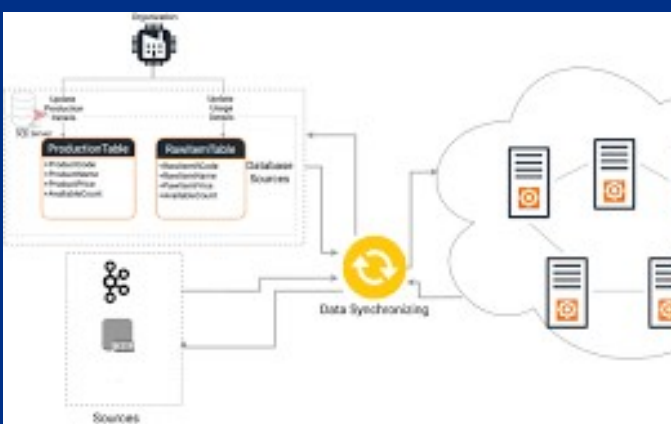
BYJU'S

Valdkonna võimekuse kasv

- Min täiendava 60 miljoni euro hankimine (6-7 MEUR aastas)
- VMK rakendamises mitmetasandilise valitsemise süsteemi disain ja ankurdamine
- EELISE vee-bloki arendus ja digitaalsete tööriistade loomine
- Seire programmide sünkroniseerimine ja süsteemi optimeerimine
- 2 kaugseire teenuse välja arendamine

=admin.koormuse vähenemine ja efektiivsuse kasv

KLIIMAMINISTEERIUM

Aitäh!

Reeda Iismaa, veeosakonna nõunik
reeda.iismaa@kliimaministeerium.ee